

Nr 300.

Av herr **Pettersson** i Norregård **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 68, angående fortsatt giltighet av gällande skattegruppering m. m.*

I proposition nr 68 till årets riksdag föreslår Kungl. Maj:t, att riksdagen måtte medgiva att gällande skattegruppering måtte erhålla förlängd giltighet till och med utgången av år 1944.

I propositionen återges utförligt de resultat, vartill socialstyrelsen kommit vid sin nyligen företagna undersökning av de lokala olikheterna i levnadskostnaderna. Denna undersökning har givit vid handen, att skillnaderna i levnadskostnadshänseende mellan olika orter avsevärt utjämnats sedan 1934, då en dylik undersökning också företogs. Delvis beror utjämnningen på att bättre metoder nu använts för mätningen av levnadskostnadernas höjd, men till övervägande del beror densamma på reala orsaker. Socialstyrelsen nämner särskilt den verksamhet, som utövas av jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse, som en starkt bidragande faktor till sammanpressningen av levnadskostnaderna.

Från landsbygdshåll ha såväl vid årets riksdag som vid tidigare riksdagar motioner väckts, vari yrkats, att hela dyrortsgrupperingssystemet måtte antingen helt avvecklas eller åtminstone grundligt reformeras, så att de orättvisor, vartill det ger upphov, kunna undanröjas. Den kritik mot dyrortsgrupperingssystemet, som tidigare förekommit, vinner ytterligare stöd genom det undersökningsresultat, som nu framlagts av socialstyrelsen. Någon fullständig utjämning av levnadskostnaderna har visserligen icke skett och låter kanske svårigen tänka sig, men sammanpressningen av levnadskostnaderna är högst avsevärd. Skillnaden mellan dyraste och billigaste ort utgjorde 1934 48 procent (av indextalet för den dyraste orten), men 1942 var motsvarande siffra endast 27 procent.

Den del av dyrortsgrupperingssystemet, som givit upphov till de mest påtagliga missförhållandena, är skattegrupperingen. Genom den sammankoppling av löne- och skattegruppering, som nu råder, tillerkännas tjänstemännen på de dyrare orterna såväl högre löner som högre ortsavdrag vid beskattningen än sina kolleger på de billigare orterna. De erhålla alltså dubbel kompensation för de högre levnadskostnaderna, vilket ingalunda kan

anses rättvist. Även andra skattebetalare än statstjänstemän och andra löntagare med dyrortsgrupperade löner inom de högre dyrortsgrupperna erhålla en förmånsställning genom de högre skatteavdragen, då deras inkomster i regel äro högre än motsvarande gruppers inom de lägre dyrortsgrupperna.

Särskilt landsbygdens befolkning har genom skattegrupperingen kommit i en ogynnsam ställning därigenom att den ålagts en skattebörd, som icke står i rimlig proportion till skillnaden i levnadskostnader mellan landsbygden samt städer och samhällen, speciellt de, som äro upptagna bland de dyrare orterna. Skattegrupperingen upptar för närvarande fem olika grupper, men genom den utjämning av levnadskostnaderna som skett under de senaste åren är det icke befogat att längre använda mer än en ortsgrupp. De båda lägsta grupperna ha faktiskt tömts på innehåll, och likaså ha levnadskostnaderna på de högsta grupperna pressats nedåt i förhållande till övriga. En minskning av antalet grupper och en sammanpressning av hela dyrortsskalan mot mitten skulle vara det logiska resultatet av den utjämning av levnadskostnaderna som skett, under förutsättning att man anser det nödvändigt att fortfarande upprätthålla en dyrortsgruppering av såväl löner som skatter.

Vi hysa emellertid den uppfattningen att denna dubbla kompensation för de högre levnadskostnaderna är orättvis och bör avskaffas. Det kan frambäras skäl för att helt avskaffa bådadera grupperingarna, men vi kunna här endast taga ställning till frågan om skattegrupperingen. I konsekvens med vad vi här ovan anfört anse vi det påkallat att helt avskaffa dyrortsgrupperingen av skatteavdragen och i stället låta skatteavdragen utgå efter enhetliga, för hela riket gemensamma grunder.

Vi anse, att utjämningen av levnadskostnaderna numera gått så långt, att en dylik åtgärd är fullt befogad. Ett annat starkt skäl för åtgärden ifråga är statens och även kommunernas stora behov av skatteintäkter i nu rådande statsfinansiella läge. Genom den nuvarande dyrortsgrupperingen av skatteavdragen undandras ungefär hälften av den taxerade inkomsten beskattning. Då nya skatter icke i vilken utsträckning som helst kunna uttagas av det gamla skatteunderlaget, synes det oss uppenbart, att den skattekraft, som genom de högre skatteavdragen på dyrare orter förefinnes, i ökad omfattning bör kunna tas i anspråk.

Med anledning av vad vi här ovan anfört få vi därför hemställa,

att riksdagen med avslag på Kungl. Maj:ts proposition nr 68 måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om framläggande av förslag för riksdagen, avseende att ortsavdragen vid beskattningen måtte fastställas efter enhetliga, för hela riket gemensamma grunder.

Stockholm den 9 mars 1943.

J. V. Pettersson
i Norregård.

Th. Gardell.

Gust. E. Andersson
i Södergård.

Osc. Werner.

Sam. B. Norup.

Victor J. Mattsson.

Arvid Jonsson.

Emil Gustafson.

C. O. Carlsson.

Sven Andersson
i Vigelsbo.

K. E. Hansson,
Skediga.

Lars E. Andersson,
Hedensbyn.

I. Pettersson
i Rosta.

Gillis Olsson.

Jones Erik Andersson
i Ovanmyra.
